

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра державного будівництва

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма / спеціалізація – «Право»

Статус дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2019

Силабус навчальної дисципліни «Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» спеціалізації «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. 25 с.

Розробники:

Серьогіна Світлана Григорівна, завідувача кафедрою, д.ю.н, професор,
Бодрова Ірина Іванівна, доц., к.ю.н., доцент,
Болдирєв Сергій Вячеславович, доц., к.ю.н., доцент,
Величко Валерій Олександрович, доц., к.ю.н., доцент,
Фролов Олександр Олександрович, доц., к.ю.н., доцент,
Фоміна Світлана Валеріївна, к.ю.н., доцент,
Муртіщева Аліна Олександрівна к.ю.н., асистент,
Омелько Іван Іванович, асистент

Затверджено на засіданні кафедри державного будівництва
(протокол № 2 від 07.09.2021 р.)

Завідувач кафедри: д.ю.н., професор Серьогіна С.Г.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Серьогіна Світлана Григорівна, завідувача кафедрою, д.ю.н., професор
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	s.g.seregina@nlu.edu.ua
Консультації	щочетверга, щоп'ятниці
Онлайн консультації	щочетверга, щоп'ятниці

Назва навчальної дисципліни	Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Болдирев Сергій В'ячеславович, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	s.v.boldyryev@nlu.edu.ua
Консультації	щопонеділка, щовівторка
Онлайн консультації	щопонеділка, щовівторка

Назва навчальної дисципліни	Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Величко Валерій Олександрович доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	v.o.velichko@nlu.edu.ua
Консультації	щочетверга, щоп'ятниці
Онлайн консультації	щочетверга, щоп'ятниці

Назва навчальної дисципліни	Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Стешенко Тетяна Віталіївна, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	t.v.steshenko@nlu.edu.ua
Консультації	щопонеділка, щовівторка
Онлайн	щопонеділка, щовівторка

консультації	
--------------	--

Назва навчальної дисципліни	Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Гринчак Алла Анатоліївна, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	a.a.grynychak@nlu.edu.ua
Консультації	щочетверга, щоп'ятниці
Онлайн консультації	щочетверга, щоп'ятниці

Назва навчальної дисципліни	Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Закоморна Катерина Олександрівна, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	k.o.zakomorna@nlu.edu.ua
Консультації	щопонеділка, щовівторка
Онлайн консультації	щопонеділка, щовівторка

Назва навчальної дисципліни	Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Попрошаєва Олена Андріївна, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	o.a.poproshaieva@nlu.edu.ua
Консультації	щочетверга, щоп'ятниці
Онлайн консультації	щочетверга, щоп'ятниці

Назва навчальної дисципліни	Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Фоміна Світлана Валеріївна, доц., к.ю.н., доцент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	s.v.fomina@nlu.edu.ua
Консультації	щопонеділка, щовівторка
Онлайн консультації	щопонеділка, щовівторка

Назва навчальної дисципліни	Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Чиркін Антон Сергійович, доц., к.ю.н., асистент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	a.s.chyrkin@nlu.edu.ua
Консультації	щопонеділка, щовівторка
Онлайн консультації	щопонеділка, щовівторка

Назва навчальної дисципліни	Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Шутова Ольга Сергіївна, к.ю.н., асистент
Контактний телефон	(057) 704-93-04
E-mail	o.s.shutova@nlu.edu.ua
Консультації	щопонеділка, щовівторка
Онлайн консультації	щопонеділка, щовівторка

Анотація навчальної дисципліни

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи теоретичних і прикладних знань про особливості правового регулювання порядку формування, організації, функціонування системно-структурної організації органів публічної влади, елементи організації та діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і місцевого самоврядування, специфіку організаційно-правових механізмів реалізації їх функцій і повноважень, напрямків модернізації територіальної організації влади в Україні в умовах децентралізації влади та реформи публічного управління.

Завданнями навчальної дисципліни відповідно до її знаннєвої компоненти і дидактичної структури є:

- засвоєння студентами знань про особливості правового регулювання суспільних відносин в галузі державного будівництва та місцевого самоврядування в Україні;

- формування у студентів категоріально-понятійного апарату з питань державного будівництва та місцевого самоврядування в Україні

- опанування основних доктринальних та прикладних положень щодо формування, організації, функціонування та перспектив розвитку системно-структурної організації органів публічної влади в Україні;

- поглиблення теоретичних знань про територіальну, правову, матеріально-фінансову основу організації і діяльності державних і самоврядних інституцій, форм та методів їх діяльності в умовах децентралізації влади та реформи публічного управління;

- вироблення у студентів вміння тлумачити і застосовувати правові норми під час розв'язання практичних завдань з питань правового регулювання, організації та діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і місцевого самоврядування в Україні;

- формування навичок самостійного аналізу проблемних питань взаємовідносин органів державного влади, органів влади Автономної Республіки Крим і місцевого самоврядування у вітчизняному законодавстві та юридичній практиці;

- формування уміння визначення перспектив вдосконалення і організаційно-правових технологій оптимізації механізму реалізації функцій і повноважень органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і місцевого самоврядування в Україні.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми. Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: теорія права, філософії, історія держави і права України.

Кореквізити: конституційне право України.

Постреквізити: адміністративне право України, державне (конституційне) право зарубіжних країн.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН НД – 1. Орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, що регламентують суспільні відносини в галузі державного будівництва та місцевого самоврядування в Україні.

РН НД – 2. Знати напрямки здійснення державної політики у сфері державного будівництва та місцевого самоврядування, державної регіональної політики в сучасних умовах політико-правового розвитку.

РН НД – 3. Розуміти специфіку правового регулювання та перспективи розвитку системно-структурної організації органів публічної влади в Україні у контексті європейських стандартів децентралізації влади та муніципальної демократії.

РН НД – 4. Розуміти організаційно-правові, функціонально-компетенційні, територіальні, матеріально-фінансові аспекти модернізації системи публічного управління в Україні.

РН НД – 5. Знати основні елементи організації та діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і місцевого самоврядування.

РН НД – 6. Розуміти організаційно-правові механізми реалізації функцій і повноважень органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та місцевого самоврядування.

РН НД – 7. Знати організаційну будову, порядок формування, основи, форми і методи діяльності Верховної Ради України, її органів, посадових осіб та народних депутатів України.

РН НД – 8. Знати організаційно-правовий механізм забезпечення діяльності Президента України, організацію підготовки та виконання актів Президента України, специфіку функціонування та взаємодії з органами публічної влади Адміністрації Президента України, Ради національної безпеки і оборони України та Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим.

РН НД – 9. Демонструвати розуміння специфіки правового регулювання основ організації і діяльності, порядку функціонування і організації виконання правових актів Кабінету Міністрів України.

РН НД – 10. Знати особливості правового статусу, основ, форм і методів діяльності та напрямків оптимізації центральних органів державної влади в умовах реформи публічного управління.

РН НД – 11. Розуміти специфіку правового статусу місцевих державних адміністрацій, їх ролі в реалізації державної регіональної політики, особливостей механізму делегування повноважень та їх реалізації на місцевому рівні територіальної організації влади в Україні.

РН НД – 12. Знати порядок взаємовідносин місцевих державних адміністрацій з органами і посадовими особами місцевого самоврядування та

специфіки функціонування військово-цивільних адміністрацій.

РН НД – 13. Розуміти міжнародно-правові стандарти організації й функціонування місцевих органів публічної влади та проблеми їх імплементації в Україні.

РН НД – 14. Демонструвати знання та навички нормо- проектувальної діяльності та правової експертизи проектів актів органів державної влади та місцевого самоврядування.

РН НД – 15. Знати права членів територіальної громади та практику їх захисту від порушень.

РН НД – 16. Знати недоліки та напрямки модернізації правового регулювання системно-структурної організації місцевого самоврядування в Україні в контексті добровільного об'єднання територіальних громад та реформи децентралізації влади.

РН НД – 17. Знати особливості функціонування, види та механізм реалізації повноважень органів і посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад при вирішенні питань місцевого значення.

РН НД – 18. Знати порядок формування представницьких та виконавчих органів місцевого самоврядування в Україні.

РН НД – 19. Демонструвати знання специфіки правового регулювання та розуміння прикладних аспектів партисипативної демократії на місцевому рівні.

РН НД – 20. Розуміти організаційно-правовий механізм взаємодії органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, політичними партіями, судовими, правоохоронними органами та органами юстиції.

Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р.

для студентів денної форми навчання

Тиждень	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)

1	Державне будівництво і місцеве самоврядування як наука та навчальна дисципліна		<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття державного будівництва і місцевого самоврядування. 2. Особливості історичного розвитку науки державного будівництва і місцевого самоврядування.
2	Поняття й елементи організації та діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та місцевого самоврядування в Україні		<ol style="list-style-type: none"> 1. Функціональний аналіз системно-структурної організації органів публічної влади в Україні. 2. Колегіальність і єдиноначалля як керівні засади прийняття рішень органами влади в Україні. 3. Поєднання виборності й призначуваності в організації системи органів державної влади та місцевого самоврядування. 4. Оптимальна децентралізація та субсидіарність у взаємовідносинах держави та місцевого самоврядування. 5. Проблемні питання розмежування функцій та компетенції в процесі функціонування органів влади в Україні. 6. Удосконалення правових форм роботи органів публічної влади. 7. Значення організаційних форм у процесі функціонування органів публічної влади. 8. Удосконалення планування й прогнозування в діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим (АРК) та місцевого самоврядування. 9. Вплив координаційних відносин на системно-структурну організацію органів публічної влади.
3	Основи організації та діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і		<ol style="list-style-type: none"> 1. Роль адміністративно-територіального устрою та поділу України в процесі формування територіальних основ діяльності органів влади. 2. Поняття та особливості

	місцевого самоврядування в Україні		територіальної організації влади в Україні.
4	Організація роботи Верховної Ради України	Державне будівництво і місцеve самоврядування як наука та навчальна дисципліна	Організаційно-правові засади удосконалення нормотворчої форми діяльності Верховної Ради України та її органів. 15. Проблеми вдосконалення контрольних форм за реалізацією актів парламенту.
5	Організація роботи органів та посадових осіб Верховної Ради України	Поняття й елементи організації та діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та місцевого самоврядування в Україні	Роль депутатських груп та фракцій в процесі функціонування Верховної Ради України.
6	Організація роботи народних депутатів України	Організація роботи Верховної Ради України	Проблемні питання забезпечення реалізації основних прав та обов'язків народних депутатів України у Верховній Раді України та з виборцями
7	Організація роботи Президента України	Організація роботи органів та посадових осіб Верховної Ради України	1. Основні напрямки удосконалення нормотворчого процесу в діяльності Президента України. 2. Організаційно-правові засади взаємовідносин Представництва Президента в АРК з органами влади автономії. 3. Роль представників Президента України в процесі реалізації його повноважень
8	Організація роботи Кабінету Міністрів України	Організація роботи народних депутатів України	1. Проблеми удосконалення організаційних форм діяльності Кабінету Міністрів України. 2. Значення правових форм роботи Кабінету Міністрів України для ефективної організації діяльності центральних органів виконавчої влади. 3. Значення планування роботи Кабінету Міністрів України та його структурних підрозділів для соціально-економічного розвитку держави.
9	Організація роботи	Організація роботи	Вплив Президента України та

	центральних органів виконавчої влади	Президента України	Кабінету Міністрів України на організаційно-функціональну та системно-структурну організацію центральних органів виконавчої влади.
10	Організація роботи місцевих державних адміністрацій	Організація роботи Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади	1. Прийняття рішень як провідна форма діяльності місцевих державних адміністрацій та основні напрямки її удосконалення. 2. Організаційно-функціональні засади взаємодії місцевих державних адміністрацій з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. 3. Основні напрямки удосконалення форм і методів діяльності самостійних структурних підрозділів місцевої державної адміністрації.
11	Організація роботи органів влади Автономної Республіки Крим	Організація роботи місцевих державних адміністрацій	1. Правова природа органів влади АРК та їх місце в системно-структурній організації органів публічної влади України. 2. Особливості організації і проведення організаційних форм діяльності Верховної Ради АРК. 3. Організаційно-правові аспекти взаємовідносин в системі органів виконавчої влади АРК
12	Організація місцевого самоврядування в Україні	Організація роботи органів влади Автономної Республіки Крим	Сутність, ознаки та система місцевого самоврядування
13	Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування	Організація місцевого самоврядування в Україні	Удосконалення форм і методів діяльності представницьких органів місцевого самоврядування.
14	Організація роботи депутатів місцевих рад	Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування	Порядок прийняття актів суб'єктами місцевого самоврядування та напрямки поліпшення нормотворчого процесу.
15	Організація роботи виконавчих органів місцевих рад	Організація роботи депутатів місцевих рад	Роль виконавчих органів місцевого самоврядування у реалізації принципу його

			організаційної самостійності.
16	Відносини органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, політичними партіями, судовими, правоохоронними органами та органами юстиції	Відносини органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, політичними партіями, судовими, правоохоронними органами та органами юстиції	Правові основи взаємодії органів державної влади, органів влади АРК і органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, політичними партіями.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, нормативно - правової бази, практики роботи органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і місцевого самоврядування в Україні, матеріалів експертно-аналітичних центрів тощо;
- робота над кейсами з питань організації і функціонування органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим і місцевого самоврядування в Україні;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка статей, тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквіумів та іспиту.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні» (ступінь “Бакалавр”, спеціальність 081 “Право”) / Уклад.: С.Г. Серьогіна, І.І. Бодрова, С.В. Болдирєв та ін. Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. – 90 с.

Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни
Нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – № 141.
2. Конституція Автономної Республіки Крим від 21.10.1998 р.: затв. Законом України від 23.12.1998 р. № 350-XIV // Відом. Верхов. Ради України. – 1999.–№ 5 – 6.– Ст. 43.
3. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396- IX (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. – 2020. – № 7, № 8, № 9. – Ст.48.
4. Питання Апарату Ради національної безпеки і оборони України: Указ Президента України від 18.10.2019 р. № 764/2019 // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 84. – Ст. 2853.
5. Питання забезпечення діяльності Президента України: Указ Президента України від 20.06.2019 р. № 417/2019 (зі змінами) // Офіц. вісн. України. – 2019. – № 50. – Ст. 1688.
6. Питання Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим: Указ Президента України від 17.10.2019 р. № 758/2019 // Офіц. вісн. України – 2019. – № 84. – Ст. 2852.
7. Положення про Апарат Ради національної безпеки і оборони України: Указ Президента України від 14.10.2005 р. № 1446/2005 (зі змінами) // Офіц. вісн. України.– 2005. – № 42. – Ст. 2651.
8. Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим: Закон України від 10.02.1998 р. № 90/98-ВР // Відом. Верхов. Ради України.– 1998. – № 29. – Ст. 191; 2007. – № 13. – Ст. 134.; 2009. – № 31. – Ст. 460; 2010. – № 37. – Ст. 496; 2010. – № 35-36. – Ст. 491.
9. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-17 (зі змінами) // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 30. – Ст. 1097.
10. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 13. – Ст.91.
11. Про затвердження Положення про Апарат Верховної Ради України: розпорядження Голови Верховної Ради України від 25.08.2011 р № 769. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/769/11-рр#Text>
12. Про затвердження Положення про секретаріат комітету Верховної Ради України: розпорядження Голови Верховної Ради України від 22.02.2008 р. № 305. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305/08-рр#Text>
13. Про затвердження Положення про секретаріат депутатської фракції у Верховній Раді України: розпорядження Голови Верховної Ради України від 22.02.2008 р. № 304. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/304/08-рр#Text>
14. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР (зі змін.) // Офіц. вісн. України. – 1996. – № 47. –

Ст. 256.

15. Про офіційні символи глави держави: Указ Президента України від 29.11.1999 р. № 1507/99 // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 48. – С. 28.

16. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 2014. – № 13. – Ст. 222.

17. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.1995 р. № 116/95-ВР у ред. Закону від 22.12.2005 р. (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 19. – Ст. 134.

18. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.11.2017 р. № 2136-VIII (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 2017. – № 35. – Ст. 376.

19. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

20. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 20 – 21. – Ст. 190.

21. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379.

22. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11.07.2001 р. № 2625-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 48. – Ст. 254.

23. Про особливу процедуру усунення Президента України з поста (імпичмент): Закон України від 10.09.2019 р. № 39-IX // Офіц. вісн. України. – 2019. – № 40. – Ст. 212.

24. Про Положення про Офіс Президента України: Указ Президента України від 25.06.2019 р. № 439/2019 (зі змінами) // Офіц. вісн. України. – 2019. – № 51. – Ст. 1734.

25. Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим: Закон України від 02.03.2000 р. № 1524-III (зі змінами) // Офіц. вісн. України. – 2000. – № 21. – Ст. 158.

26. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2365-III (зі змінами) // Там же. – 2001. – № 23. – Ст. 118.

27. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VIII (зі змінами) // Там же. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.

28. Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим: Закон України від 16.06.2011 р. № 3530-VI (зі змінами) // Там же. – 2012. – № 2-3. – Ст. 3.

29. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 05.03.1998 р. № 183/98-ВР // Там же. – 1998. – № 35. – Ст. 237.

30. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України // Відом. Верхов. Ради України. – 2010. – № 14-15, № 16-17, ст. 133.

31. Про розподіл обов'язків з питання виконання окремих повноважень Голови Верховної Ради України між Першим заступником Голови Верховної Ради України та заступником Голови Верховної Ради

України: Розпорядження Голови Верховної Ради України від 04.11.2019 р. № 1191-к. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1191к/19-рг#Text>

32. Про розподіл обов'язків між Керівником Апарату Верховної Ради України та заступниками Керівника Апарату Верховної Ради України: Розпорядження Голови Верховної Ради України від 20.05.2020 р. № 199 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199/20-рг#Text>

33. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23.04.1991 р. № 987-ХІІ (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 25. – Ст. 283.

34. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-ХІІ (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382.

35. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001р., № 2493-ІІІ (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 33. – Ст. 175.

36. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 р. № 1508-VІІ // Відом. Верхов. Ради. – 2014. – № 34. – Ст.1167.

37. Про статус депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим: Закон України від 22.12.2006 р. № 533-V // Там же. – 2007. – № 14. – Ст. 168.

38. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11.07. 2002 р. № 93-IV (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – № 40. – Ст. 290.

39. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 р. № 2790-ХІІ, у ред. Закону від 22.03.2001 р. № 2328-ІІІ (із змін.) // Там же. – 2001. – № 42. – Ст. 212.

40. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України від 08.09.2005 р. № 2850 – IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 51. – Ст. 548.

41. Про структуру Апарату Верховної Ради України: постанова Верховної Ради України від 20.04.2000 р. № 1678-ІІІ (із змін.) // Там же. – 2000. – № 31. – Ст. 253.

42. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VІІІ (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545.

43. Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України: Закон України від 19.12.2019 р. № 400- IX // Відом. Верхов. Ради України. – 2020. – № 27. – Ст. 174.

44. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від від 1 квітня 2014 р. № 333-р // Офіц. Вісн. України. – 2014. – № 30. – Ст. 831.

45. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини:

Закон України від 23.12.1997 р. №776/97-ВР (зі змінами) // Відом. Верхов. Ради України. – 1998. – № 20. – Ст. 99.

46. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI (зі змінами) // Там же. – 2011. – № 38. – Ст. 385.

Література

Основна література

1. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В.Я. Тацій (голова редкол.), О.В. Петришин (відп. секретар), Ю.Г. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов.– Х.: «Право», 2011. – С. 971–1028.

2. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підручник / І. І. Бодрова, С. В. Болдирєв, В. О. Величко та ін. ; за ред. С. Г. Серьогіної ; 4-те вид., переробл. та допов. – Харків : Право, 2018. – 392 с.

3. Державне будівництво і місцеве самоврядування : посіб. для підгот. до іспиту/ С. Г. Серьогіна , О. Ю. Лялюк, І. І. Бодрова та ін. – Харків : Право, 2020. – 212 с.

4. Добровільне об'єднання територіальних громад в Україні / С. Г. Серьогіна, І. І. Бодрова, П. М. Любченко, С. В. Болдирєв, О. Ю. Лялюк, Л. М. Баранова, О. П. Печений. – Харків :НДІ державн. буд-ва та місц. самовряд, 2017. – 216 с. – (Серія “Наукові доповіді”; вип. 21).

5. Зозуля О.І. Конституційно-правовий статус парламентських комітетів в Україні: монографія. – Харків: Майдан, 2019. – 619 с.

6. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М. Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.

7. Лялюк О. Ю. Основи організації і діяльності місцевих рад в Україні: моногр. – Х.: Право, 2008. – 288с.

8. Новітні державотворчі процеси в Україні: виклики і перспективи. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2011.

9. Проблеми правового регулювання організації та діяльності апарату Президента України: наук.-практ. посіб. / Ю. П. Битяк, С. Г. Серьогіна, І. І. Бодрова. – Х.: НДІ держ буд-ва та місц. самоврядування, 2011.

10. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів: моногр. / за ред. Ю. М. Тодики. – Х.: Право, 2009.

11. Совгіря О. В. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України: сучасний стан та тенденції розвитку: монографія. - К. : Юрінком Інтер, 2012. - 464 с.

12. Управління комунальною власністю в умовах реформування місцевого самоврядування та розвитку міжмуніципального співробітництва. Навчальний посібник / За заг. редакцією Шкільняка М.М., Толкованова В.В., Журавля Т.В. – Київ. 2019.

Додаткова література

1. Барабаш Ю. Г. Парламентський контроль в Україні (конституційно-правовий аспект): моногр. / Ю. Г. Барабаш. – Х.: Легас, 2004.
2. Бедрій Р. Б. Об'єкти комунальної власності в Україні: конституційно-правовий аспект. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія юридична. - 2015. - Вип. 4. - С. 75-83.
3. Бодрова І. І. Правовий статус асоціацій місцевих рад України: питання теорії і практики: моногр. – Х.: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006
4. Бодрова І. І. Система допоміжних органів при Президентові України // Держ. буд-во та місц. самоврядування: зб. наук. пр. / редкол.: Ю.Г. Барабаш та ін. – Х.: Право, 2012. – Вип. 23.
5. Болдирев С.В. Тимчасові слідчі комісії як суб'єкти здійснення парламентського контролю в Україні // Держ. буд-во та місц. самоврядування: зб. наук. праць; редкол.: Ю. П. Битяк та ін. – Х.: Право, 2011. – Вип. 22. – С. 139-149.
6. Віліжінський В.М., Попов М.П. Реформування системи місцевого самоврядування в Україні з урахуванням національних традицій врядування: моногр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2016.
7. Величко В. О. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій в Україні: моногр.– Х., 2005.
8. Волощук О. Т. Інститут Президента в системі органів державної влади: історико-теоретичний аспект: моногр./О. Т. Волощук. – Чернівці: Вид-во ЧНУ, 2011. – 112 с.
9. Георгієвський Ю. В. Компетенція органів публічної влади: теорія і практика застосування / Ю. В. Георгієвський. – К. : Логос, 2015. – 345 с.
10. Георгіца А. З. Законодавча влада: поняття, правова природа, місце і роль у системі органів публічної влади / А. З. Георгіца // Право України. – 2009. – №11. – С. 100-118.
11. Гудима Н. В. Принципи відкритості і прозорості в діяльності органів державного управління України: основи правового регулювання : монографія (друге видання, доповнене і перероблене). – Черкаси, 2011. – 200 с.
12. Децентралізація влади. Законодавство. Роз'яснення. Зразки документів / за ред. В.В.Бондаренка. – К.: Юрінком Інтер, 2017. – 420 с.
13. Дніпров О. С. Виконавча влада в Україні: теоретико-концептуальні підходи до розуміння сутності в сучасних умовах трансформації суспільства: монографія. Київ, 2018. 540 с.
14. Дробот І.О. Гарантування місцевого самоврядування в Україні: теоретико-методологічний аспект: моногр. – Львів, 2010. – 310 с.
15. Інституційно-функціональна організація місцевої влади в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / Ю. П. Битяк, П. М.

Любченко, О. В. Петришин та ін.; за ред. С. Г. Серьогіної, І. В. Яковюка. – К., 2009.

16. Кондрацька Н.М. Сучасна системно-структурна організація місцевого самоврядування в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. – 2015. – Вип. 35. – Частина II. – Том 1. – С. 91-96.

17. Кулик Т.О. Конституційні засади взаємодії місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування в місті Києві: моногр. – К.: Алерта, 2016.

18. Кульчицька О. Організаційно-правові форми діяльності депутатських фракцій у Верховній Раді України / О. Кульчицька // Форум права. Електрон. наук. фахове видання. – 2009. – № 3. – С. 383-391 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/iNdex.htm>

19. Литвак О. М. Правова природа інституту президентства: моногр. / О. М. Литвак, Н. О. Рибалка. – К.: Атіка, 2010. – 168 с.

20. Любченко П. М., Семко С.О. Організаційні форми роботи представницьких органів місцевого самоврядування: моногр. – Х.: Право, 2012. – 216 с.

21. Медвідь А. Б. Поняття та мета створення тимчасових спеціальних комісій як специфічного виду парламентських органів / А. Б. Медвідь // Наук. вісн. УжНУ. – Серія Право. – 2008. – № 9. – С. 160-162.

22. Мочков О.Б. Територіальна громада в реалізації місцевої демократії : моногр. – К. : "АртЕк", 2019.

23. Нестерович В.Ф. Принципи відкритості та прозорості у діяльності органів державної влади як важлива передумова для утвердження демократії участі. Філософські та методологічні проблеми права. 2016. № 4. С. 67-78.

24. Овчаренко В. Місцеве самоврядування в Україні: історичні витоки, становлення та перспективи : моногр. – К. : Логос, 2014.

25. Онупрієнко А. М. Місцеві органи влади в механізмі демократичної держави: теоретико-правовий аналіз: моногр. – Х: Право, 2009.

26. Парламентські слухання – важливий чинник удосконалення національного законодавства / заг. ред. В.О. Зайчука. – К.: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2012.

27. Петришина М.О. Нормотворча діяльність в органах місцевого самоврядування в Україні: моногр. – Х.: Право, 2011.

28. Проблеми конституційно-правового регулювання організації та функціонування органів влади Автономної Республіки Крим / за ред. С. Г. Серьогіної. – Х.: Прапор, 2012. – (Серія «Наукові доповіді»; Вип. 4).

29. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів: моногр. / за ред. Ю. М. Тодики. – Х.: Право, 2009.

30. Савченко Л. А. Правовий статус Рахункової палати України: моногр./ Л. А. Савченко. – Ірпінь, 2002.

31. Серьогіна С.Г., Демиденко Г.Г. До витоків місцевого самоврядування та державного будівництва в Україні. Державне будівництво та місцеве самоврядування. Харків. 2019. Вип. 37. С. 16-36.
32. Серьогіна С. Г. Муніципальна реформа як чинник удосконалення функціонування системи місцевого самоврядування в Україні / С. Г. Серьогіна // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – 2013. – Вип. 26. – С. 3–15.
33. Серьогіна С. Г. Оптимізація статусу Президента як ключова ланка конституційної реформи в Україні / С. Г. Серьогіна // Право України. – 2009. – № 6. – С. 23-28.
34. Система органів виконавчої влади України: правові, наукові проблеми удосконалення організації та діяльності / за заг. ред. О. Ф. Андрійко. – К., 2011.
35. Склярєнко І. В. Поняття, ознаки та види комунальної власності як виду публічного майна. Актуальні проблеми правознавства. 2019. №2. С. 77-82.
36. Соляник К. Є. Виконавчі органи місцевих рад в Україні: правовий статус і організація роботи: моногр. – Х.: Крок, 2004.
37. Ставнійчук А. Місцевий референдум як форма безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою : моногр. – Х. : Фактор, 2020.
38. Сушинський О. І. Місцеві державні адміністрації: відносини з іншими інституціями влади. – Львів : Вид-во ЛРІДУ УАДУ, 2002.
39. Фролов О. О. Гарантії місцевого самоврядування в Україні: проблемні питання / О. О. Фролов // Віче. – 2011. – № 6. – С. 26-28.
40. Чернецька О. Ф. Конституційно-правовий статус депутатів місцевих рад за законодавством України: моногр. / О. Ф. Чернецька. – К.: Скіф: КНТ, 2008.
41. Шаповал В. Д. Конституційно-правовий статус сільського, селищного, міського голови в Україні: моногр. – Кременчук: Вид. ПП Щербатих О.В., 2010.
42. Щербанюк О. В. Народний суверенітет і реалізація владоспроможності демократичної держави: монографія. Книга II / О. В. Щербанюк. Монографія. – К.: Логос, 2013.

Інтернет-ресурси

1. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://kmu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
3. <http://ccu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
4. <http://president.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.auc.org.ua/> - Офіційний сайт Асоціації міст України

6. <http://uaror.org.ua> – Українська асоціація районних та обласних рад
7. <http://vassr.org/index.php/ua/> – Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад
8. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
9. <http://europa.eu.int/eur-lex> - База даних законодавства ЄС

СЕНМК.

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=185:derzhavne-bud%D1%96vnicztvo-ta-m%D1%96sczeve-samovryaduvannya&Itemid=151

Навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни “Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні” (ступінь “Бакалавр”, спеціальність 081 “Право”) / уклад.: С. С. Серьогіна, І.І. Бодрова, С.В. Болдирєв та ін. – Х. : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого”, 2020. – 90 с URL: <http://77.244.44.2/materials/view.php?id=5853>

Питання до іспиту «Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні». URL: http://77.244.44.2/materials/files/state_building/0053/01.pdf

Вимоги викладача

Студенти *повинні*:

- виконувати завдання згідно навчального плану,
- бути присутніми на лекціях, практичних заняттях, колоквіумах та на інших формах навчання,
- здійснювати підготовку до практичних занять, виконувати передбачені письмові завдання,
- опрацьовувати обов'язкові літературу та інші інформаційні джерела
- виконувати самостійну та індивідуальну роботи,
- додержуватися вимог академічної доброчесності, не допускати повторюваності та плагіату,

- дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу,
- бути уважним, зваженим, дотримуватися дисципліни і часових меж лекційних та практичних занять.

Студентам *рекомендується*:

- брати активну участь в обговоренні питань та завдань на практичних заняттях,
- відпрацьовувати пропущені заняття,
- відвідувати консультації викладача з метою уточнення та поглиблення отриманих знань,
- вивчати додаткову літературу з навчальної дисципліни,
- ознайомитися з правозастосовною практикою.

Викладач *бере до уваги*:

- участь студента у роботі наукового гуртка, студентських наукових конференціях та інших наукових заходах,
- виконання студентом науково-дослідницьких робіт,
- наявність наукових публікацій студента,
- проходження студентом стажування та використання інших форм академічної мобільності,
- досвід практичної роботи студента за профілем дисципліни.

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- фронтальне та індивідуальне опитування,
- розв’язання практичних завдань,
- презентація (представлення виконаного завдання),
- контрольна робота (тести).

Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо).

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Питання для підготовки до іспиту розміщено в АСУ та в Навчально-методичному посібнику для практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні» (ступінь “Бакалавр”, спеціальність 081 “Право”) / Уклад.: С.Г. Серьогіна, І.І. Бодрова, С.В. Болдирєв та ін. Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. – 90 с.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль						Самостійна робота	Підсумковий контроль Іспит	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття			Модульний контроль					
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3			
Мах 8	мах 8	мах 8	мах 2	мах 2	мах 2	мах 10	мах 60	мах 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	20 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 19